

Stichting
Achter de Regenboog

Verliesverwerking met
kinderen en jongeren

Jaarverslag 2007

Kaap Hoordreef 38
3563 AV Utrecht

030 - 236 82 82 van 9.00 tot 13.00 uur

Telefoon

informatie
advieslijn

0900 - 233 41 41

ma-di-do-vrij - 9.00 tot 11.00 uur

Email

info@achterderegenboog.nl

Internet

www.achterderegenboog.nl

Postbank

5557536

Historie

Stichting Achter de Regenboog is geïnspireerd door ervaringen in Engelse Hospices. Zorgverleners zagen daar dat kinderen en jongeren grote behoefte hebben aan steun en aandacht bij hun rouwverwerking. Deze inzichten leidden tot het opzetten van vormen van groepsbegeleiding voor kinderen met verlieservaringen

Karaleela Oderkerk besloot naar aanleiding van contacten met deze Engelse Hospices om ook in Nederland met professioneel begeleide activiteiten te beginnen. Activiteiten waarin aan kinderen en jongeren de ruimte wordt geboden om over hun belevenissen te praten. In het voorjaar van 1993 ging in de regio Utrecht de eerste verliesverwerkingsgroep voor kinderen van start.

Hoewel in het begin weinig bekendheid aan de activiteiten werd gegeven was al na een half jaar duidelijk dat er een eigen organisatie nodig was om op een professionele manier aan de snelgroeïende vraag om hulp tegemoet te kunnen komen. Om die reden werd in augustus 1993 de Stichting Achter de Regenboog opgericht.

De stichting heeft zich verder ontwikkeld dankzij de inspiratie en de inzet van Karaleela Oderkerk (tot 1997) en de ondersteuning van vele vrijwilligers en therapeuten. Bij de oprichting in 1993 werkten er een tiental vrijwilligers voor de stichting. Vijf jaar later waren dat er rond de vijftig. Weer vijf jaar later waren dat er rond de zeventig. Aan het begin van 2007 waren er 108 vrijwilligers.

De organisatorische opbouw van Stichting Achter de Regenboog is sterk in beweging vanuit de noodzaak een zo efficiënt mogelijke structuur te vormen om alle doelen te verwezenlijken. Stichting Achter de Regenboog ontwikkelt zich tot een landelijk werkende professionele vrijwilligersorganisatie.

De kernactiviteiten van de Stichting Achter de Regenboog worden op vrijwillige basis uitgevoerd. De landelijke bekendheid van Achter de Regenboog en daardoor het beroep dat op de stichting wordt gedaan, is de afgelopen jaren fors toegenomen.

Inhoudsopgave

I.	Woord vooraf.....	1
II.	Beleidsvisie.....	2
A.	Missie	2
B.	Doelstellingen.....	2
C.	Doelgroepen	2
D.	Activiteiten.....	2
III.	Organisatie.....	4
A.	Organisatie opbouw.....	4
B.	Samenwerking	7
C.	CBF-keurmerk	7
IV.	Jaarrekening 2007	8
V.	Plannen voor 2008	10
VI.	Activiteiten en producten in 2007	11
A.	Informatie en advieslijn	11
B.	Kinderweekenden/ - dagen	13
C.	Externe trainingen	16
D.	Lezingen, voorlichting en stands	18
E.	Website, forum en herinnerdingen	19
F.	Brochures en boeken.....	21
G.	Wetenschappelijk onderzoek en methodiekontwikkeling	22
H.	Netwerk	22
I.	Overige activiteiten	22
	Bijlage I: Bestaansrecht.....	24

Postadres: Kaap Hoordreef 38
3563 AV Utrecht

Informatie- en advies: 0900 - 233 41 41 (15 cpm, inhoudelijke informatie en advies)
op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 9:00 tot 11:00 uur
Tijdens de vakantie alleen op dinsdag en donderdag

Centraal Bureau 030 - 236 82 82 (administratieve zaken)
maandag t/m vrijdag 9:00 - 13:00 uur

E-mail info@achterderegenboog.nl (kantoor)

Website www.achterderegenboog.nl

Forum www.achterderegenboog.nl/forum

Herinnerdingen www.herinnerdingen.nl

I. Woord vooraf

Voor u ligt het eerste jaarverslag van de Stichting Achter de Regenboog. Een verslag waar ik trots op ben omdat het getuigt van de vele activiteiten die onze medewerkers, vrijwilligers, netwerkleden, sponsors, donateurs en vele anderen in 2007 mogelijk hebben gemaakt.

In bijna vijftien jaar tijd staat er een stichting die voldoet aan een behoefte bij duizenden mensen. Het jaarverslag laat zien dat we onmisbaar zijn voor een groep kinderen, jongeren en indirect hun ouders, om ingrijpend verlies van een dierbare te verwerken. Het laat zien dat we ze met zorgvuldig beleid steunen. Dat we ze kennis laten maken met anderen die gelijksoortige emoties doorstaan. En dat we ze een platform geven via een zeer goed bezochte website, een telefoonlijn en goed gewaardeerde kinderweekenden naast meer dan tien zeer gewaardeerde andere activiteiten waarover u in dit jaarverslag kunt lezen. De regionalisering die wij hebben ingezet, brengt deze activiteiten komende jaren dichterbij de jeugd die wij willen bereiken en geeft lokale partners ruimte voor nieuwe initiatieven.

Wij zijn verhuisd naar een representatieve locatie onder één dak met de Landelijke Stichting Rouwverwerking die zich richt op volwassenen en rouwverwerking. Betere burens kunnen wij ons niet wensen, omdat hun nabijheid de wederzijdse expertise en ervaring verder versterkt. Wetenschappelijk onderzoek en onze inhoudelijke netwerkpartners zorgen ook voor nimmer aflatende groei van deskundigheid.

Het behouden en versterken van onze inspanningen vraagt ieder jaar weer om financiële bijdragen van ouders, samenwerkingspartners en sponsors. De continuïteit van een organisatie als de onze is een grote zorg in een heftig concurrerende 'charitas' omgeving. We vinden het dan ook van het grootste belang dat we verder professionaliseren. Dit verslag is daar een onderdeel van. In 2007 zijn we gestart met het zoeken van aanvullende bestuursexpertise: een beschrijving van taken, rollen en verantwoordelijkheden is ondertussen beschikbaar. Nieuwe bestuursleden zijn recent aangetreden. Dit en vele andere kwalitatieve inspanningen voor vrijwilligers in de rouwzorg moeten leiden tot het verkrijgen van het CBF keurmerk, waarmee wij de volgende stap in ons bestaan kunnen realiseren. Het keurmerk geeft ons de basis om te bevestigen dat wij de komende jaren nog beter en intensiever klaar staan voor de kinderen, jongeren en hun ouders. En dat ze op ons kunnen bouwen.

Wij hopen met dit verslag te laten zien dat onze stichting voldoet aan een behoefte-
vervulling die onmisbaar is voor de toekomst van vele kinderen en jongeren. Want als geen ander, willen we deze jeugd een bijdrage geven aan een toekomst waar hun verlies een plek krijgt.

Tot slot wil ik al onze vrijwilligers, netwerkleden, sponsors en donateurs hartelijk danken voor hun inhoudelijke of financiële bijdragen (onze belangrijkste sponsoren waren KWF kankerbestrijding, Facultatieve Verzekeringen en Momentum Invest, voor overige sponsors zie onze website en het hoofdstuk *Jaarrekening 2007*). Zonder hen is het niet mogelijk onze activiteiten vorm te geven. Wij zijn hen daarom zeer erkentelijk en hopen dat zij en nieuwe vrijwilligers, netwerkleden, sponsors en donateurs ons nog lang zullen ondersteunen.

Namens het bestuur,

Joop Joosse, voorzitter

Zomer 2008

II. Beleidsvisie

A. Missie

Stichting Achter de Regenboog (AdR) ondersteunt kinderen en jongeren bij het verwerken van het overlijden van een dierbare, zodat deze gebeurtenissen geen belemmering vormen om een gezond volwassen bestaan op te bouwen. De stichting ontplooit en initieert allerlei activiteiten die het verwerken van het verlies stimuleren.

B. Doelstellingen

Om de missie te realiseren heeft de stichting zich de volgende concrete doelstellingen gesteld:

- Lotgenoten contact: schept voorwaarden voor kinderen en jongeren om hun gevoelens en ervaringen te delen met leeftijdgenoten die ook een dierbaar persoon hebben verloren door de dood;
- Informatie & advies: geeft gelegenheid tot het snel en deskundig beantwoorden van concrete vragen van ouders, verzorgers, leerkrachten en hulpverleners over de periode rondom overlijden en over rouwverwerking van kinderen en jongeren;
- Deskundigheidsbevordering en voorlichting: ontwikkelt en verspreidt deskundigheid in het begeleiden van kinderen en jongeren bij hun rouwproces, bij iedereen die vrijwillig en beroepsmatig te maken krijgt met kinderen of jongeren en rouw. Geeft voorlichting over rouwverwerking bij kinderen en jongeren en de mogelijkheden om hen hierin te ondersteunen aan het brede publiek.

C. Doelgroepen

Het werk van de stichting is gericht op de volgende doelgroepen:

- Kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 18 jaar die met het sterven van een dierbare te maken hebben (gehad);
- Ouders en verzorgers van deze kinderen;
- Professionals: leerkrachten, hulpverleners en andere mensen die beroepshalve of in de privé-situatie met kinderen en jongeren te maken hebben;
- Specialisten: mensen die rouwbegeleiding als beroep hebben;
- Het brede publiek: de stichting heeft als taak om positieve invloed uit te oefenen op hoe er over kinderen en rouw wordt gedacht in de Nederlandse samenleving.

D. Activiteiten

Om de doelen van de stichting te verwezenlijken worden diverse activiteiten ontplooid door de stichting. De hoofdactiviteiten zijn:

- Informatie en advieslijn;
- Kinderweekenden;
- Regioactiviteiten;
- Trainingen;
- Lezingen ;
- Stands;
- Voorlichting;
- Website;
- Forum;
- Herinnerdingen;
- Brochures en boeken;
- Wetenschappelijk onderzoek.

In onderstaand schema is te zien welke activiteiten bij welke doelstelling horen.

	Activiteiten en lotgenoten contact	Voorlichting	Professionalisering rouwverwerking
Informatie en advieslijn			
Kinderweekenden			
Regioactiviteiten			
Trainingen			
Lezingen			
Stands			
Voorlichting			
Website			
Forum			
Herinnerdingen			
Brochures en boeken			
Wetenschappelijk onderzoek			

In het hoofdstuk *Activiteiten en producten in 2007* worden deze en nog een paar extra activiteiten uitgebreid beschreven en wordt ook uitgelegd wat er op dit gebied is gebeurd in 2007.

III. Organisatie

Toen de stichting in 1993 startte was het een kleine organisatie geleid door de oprichtster. De organisatie is in de loop der jaren sterk gegroeid: er zijn meer mensen bij betrokken geraakt en het aantal producten en diensten is sterk uitgebreid. Hierdoor werd ook een andere organisatie structuur noodzakelijk.

A. Organisatie opbouw

De stichting is een vrijwilligersorganisatie. Er is veel kracht en kwaliteit bij de vrijwilligers om de doelen van de stichting vorm te geven. Daarnaast is op sommige punten de ondersteuning en inzet van betaalde mensen nodig: het bureau, een deel van het werk van de netwerkleden en het inhuren van externe deskundigheid (bijvoorbeeld juridische, financieel-administratieve, salarisadministratieve deskundigheid).

Bestuur

Stichting Achter de Regenboog is een organisatie in ontwikkeling naar een professionele vrijwilligersorganisatie. In deze fase voert het bestuur naast de bestuurlijke taken ook de directie over de stichting. Er wordt gestreefd naar een professioneel bureau met een directeur. Het bestuur wordt dan een bestuur op afstand.

Het bestuur bestaat uit vrijwilligers, het is beleidsbepalend en voorwaardenscheppend. Er worden ook nog veel uitvoerende werkzaamheden door het bestuur uitgevoerd. Het streven is om deze werkzaamheden in de toekomst te delegeren.

Statutair benoemt het bestuur haar eigen leden (co-optatie).

Aan het begin van 2007 bestond het bestuur uit de volgende leden:

- Mw. Louk de Vries
- Mw. Alice Esther
- Dhr. Joop Joosse (voorzitter)
- Dhr. Kees Elzinga (inhoudelijke zaken)
- Dhr. Rien Huisman (penningmeester)
- Mw. Suzie Joku

In de loop van 2007 is afscheid genomen van Mw. Alice Esther, en zijn er drie nieuwe bestuursleden toegetreden:

- Mw. Sophie van Till
- Dhr. Coen de Vries
- Dhr. Kay Schoenmaker

Verder werd het bestuur ondersteund door Ger Vankoolwijk (secretariële ondersteuning).

Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de voorzitter, de penningmeester en het bestuurslid inhoudelijke zaken.

Het bestuur is gemiddeld eens in de zes weken bij elkaar gekomen.

Bureau

Het bureau is per 1 februari verhuisd van de Snekerveste 16 te Nieuwegein naar de Kaap Hoorndreef 38 te Utrecht. Een representatieve locatie onder een dak met de Landelijke Stichting Rouwverwerking die zich richt op volwassenen en rouwverwerking. Dit biedt extra mogelijkheden tot onderling contact en uitwisseling van expertise.

Het bureau bestond in 2007 uit twee parttime medewerkers:

- Mw. Els Oostendorp, secretariaat, met als taken:
  - informatieverstrekking
  - verkoop folders en materialen
  - basisboekhouding
  - archivering
- Mw. Gina Hartgers, bureaucoördinator, met als taken:
  - vrijwilligersondersteuning
  - bestuursondersteuning
  - ondersteuning Netwerk
  - organisatie alle reguliere activiteiten
  - financiële dagelijkse voortgang
  - aansturing secretariaat
  - externe contacten

Vrijwilligers

Als professionele vrijwilligersorganisatie draait de stichting natuurlijk op vrijwilligers. Deze vrijwilligers begeleiden de kinderweekenden, bemensen de informatie- en advieslijn, bemensen stands, geven voorlichting, helpen bij diverse projecten, doen allerlei hand en spandiensten en bemensen het bestuur.

Alle vrijwilligers hebben een vrijwilligerscontract gesloten met de stichting. Gezien het karakter van het werk dat de vrijwilliger doet is elke vrijwilliger verplicht een Verklaring Omtrent Gedrag (ook wel 'verklaring van goed gedrag' genoemd) te overleggen.

Bij de oprichting in 1993 werkten er een tiental vrijwilligers voor de stichting. Vijf jaar later waren dat er rond de vijftig. Weer vijf jaar later waren dat er rond de zeventig.

Aan het begin van 2007 waren er 108 vrijwilligers. Er zijn gedurende het jaar 10 vrijwilligers bijgekomen, en er hebben 8 vrijwilligers afscheid genomen van de stichting. Reden hiervoor is veelal verandering in privé sfeer (kinderen gekregen, ander werk) en een enkeling die zich niet meer thuis voelde in de nieuwe sfeer van de stichting, die wat zakelijker is geworden. Aan het einde van 2007 stonden zodoende 110 vrijwilligers op de lijst

Artsen

De stichting heeft een aantal artsen bereid gevonden om (onbetaald) tijdens de kinderweekenden medische vragen te beantwoorden van kinderen en jongeren. De kinderen en jongeren blijven na een overlijden vaak zitten met allerlei (ook medische) vragen. Tijdens een kinderweekend hebben ze eindelijk de tijd om deze vragen te stellen en is er de rust om er net zolang over te spreken tot het antwoord helemaal duidelijk is.

Eind 2007 waren er 25 artsen aan de stichting verbonden.

Netwerkliden

Netwerkliden zijn deskundig en werkzaam op het gebied van rouw- en verliesverwerking bij kinderen en jongeren en hebben een opleiding op HBO niveau of hoger. Netwerkliden zijn maatschappelijk werkers, speltherapeuten, pedagogen en/of psychologen, meestal met een eigen praktijk.

Het netwerk heeft als voornaamste doel de professionele kwaliteit van de werkzaamheden van de stichting te garanderen. Netwerkliden ondersteunen de stichting door:

- het adviseren van het bestuur vanuit hun vakkennis;
- het geven van trainingen en begeleiden van intervisies voor de vrijwilligers;
- het begeleiden van de kinderweekenden en kinderdagen als pedagogische eindverantwoordelijke.

De netwerkliden zijn niet in dienst van de stichting, maar met hen wordt een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Een deel van hun activiteiten wordt betaald (bijvoorbeeld de pedagogische eindverantwoordelijkheid over een kinderweekend, het geven van lezingen of het geven van door de stichting aangeboden trainingen, zoals de Slingertouwtraining en de Regenboogtraining).

Begin 2007 waren 11 rouwtherapeuten verbonden aan de stichting, eind 2007 waren dat er 12. Twee netwerkliden zijn om persoonlijke redenen teruggetreden, drie nieuwe leden werden als trainee aan het netwerk toegevoegd. In het komende jaar zullen zij naar verwachting als volwaardig netwerklid kunnen functioneren. Wij streven het naar het aantal netwerkliden nog uit te breiden.

De netwerkliden zijn in totaal 5 keer bij elkaar gekomen met het bestuur om inhoudelijke zaken te bespreken. Daarnaast belegden zij ook bijeenkomsten voor intervisie.

Regio's

De stichting ontplooit steeds meer regionale activiteiten via regionale steunpunten. Zo worden er, naast de landelijke kinderweekenden ook regionale kinderweekenden georganiseerd. Het eerste regionale kinderweekend is in januari 2006 georganiseerd in Noord-Brabant.

Een aantal regionale steunpunten organiseert daarnaast kinderdagen en diverse andere activiteiten.

In 2007 waren de volgende steunpunten actief voor de stichting:

- steunpunt Brabant
- steunpunt Drenthe
- steunpunt Groningen

B. Samenwerking

De stichting heeft in 2007 deelgenomen aan de Klankbordgroep Kwaliteitsborging Rouwzorg door Vrijwilligers. Deze Klankbordgroep heeft zich ten doel gesteld om de kwaliteit van de rouwzorg door vrijwilligers op een uniforme manier te verbeteren en te borgen. Zie de website van deze klankbordgroep voor meer informatie; <http://www.rouwzorg.nl/home/>

In het kader van deze Klankbordgroep is samengewerkt met:

- Stichting Elisabeth Kübler Ross
- Humanitas Nederland
- Vereniging Ouders van een Overleden Kind
- Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Nederland
- Landelijke Stichting Rouwbegeleiding

C. CBF-keurmerk

Als uitgangspunten voor de organisatie van de stichting gelden de criteria van CBF Keur.

De stichting werkt reeds vanaf de zomer 2005 volgens de financiële parameters van het CBF-Keur en de daarbij behorende criteria. De stichting streeft ernaar om vanaf medio 2009 conform alle criteria van de CBF-toetsingsgebieden te werken en het keurmerk te hebben verkregen.

IV. Jaarrekening 2007

Het werk van de stichting in 2007 is mede mogelijk gemaakt door subsidies en donaties. In 2007 kwam in totaal € 168.000 binnen aan subsidies en donaties. Na aftrek van de kosten voor de werving bleef hiervoor bijna € 146.000 beschikbaar voor het werk van de stichting.

Naast subsidies en donaties zijn er bijdragen ontvangen van de deelnemers aan de cursussen en de kinderdagen en kinderweekenden en zijn er vergoedingen gevraagd voor informatiemateriaal en voorlichtingsboeken. Deze opbrengsten zijn als negatieve lasten verantwoord in de onderstaande tabel. In totaal waren deze opbrengsten bijna € 56.000.

Het werk van de stichting werd gedurende de laatste jaren voor een belangrijk deel mogelijk gemaakt door een subsidie van KWF Kankerbestrijding. In 2007 ontvingen wij een bedrag van € 45.000. Verder kregen wij een subsidie van het Skanfonds ten bedrage van € 15.000 die specifiek bedoeld was voor het verbeteren van de Website en de aansluiting van de website op Herinnerdingen.

Donaties ontvingen wij van een groot aantal instellingen, bedrijven en particulieren en vrienden voor het leven van onze Stichting. Het zou te ver voeren om deze allemaal in het verslag te vermelden.

Enkele belangrijke donateurs in 2007 waren:

- De Facultatieve die een bijdrage van ruim € 20.000 schonk voor de ontwikkeling van nieuw uit te geven boeken, folders en informatiemateriaal. Daarnaast sponsorde de Facultatieve het Schaatsfestijn met een bedrag van € 5000.
- Stichting Unique Child Foundation met een bijdrage van € 30.000. Dit bedrag wordt in 2008 onder meer besteed aan de kinderweekenden.
- Stichting Rotary club Groningen € 5000 voor de kinderdag in Groningen.
- Stichting Monsterse Embassy: de winnaar van de dartswedstrijden schonk een prijs van € 10.000 aan onze Stichting.
- De bibliotheek N&S van de universiteit van Utrecht die ruim € 4000 doneerde voor de aanschaf van nieuwe computers voor ons bureau.
- De firma Misco die een bijdrage van € 2000 gaf voor de verbetering van ons computernetwerk.
- Ook via de Stichting Geef Gratis kwam een bedrag van ruim € 3000 bij ons binnen.
- Diverse bedrijven en sponsors van het Schaatsfestijn met een totaal bedrag van € 10.000 naast de bijdrage van de Facultatieve.

Wij zijn alle gevers zeer erkentelijk voor de door hun gegeven bijdragen.

Voor 2007 resteert een negatief resultaat van € 11.953. In 2006 was er een positief resultaat van € 27.439. De extra uitgaven zijn met name gedaan bij het onderdeel voorlichting en advies. Er zijn nieuwe boeken en foldermateriaal ontwikkeld die later dan voorzien zijn opgeleverd, waardoor de opbrengsten in 2007 achterbleven.

De uitgaven die zijn gedaan zijn onderverdeeld naar de volgende activiteiten en in onderstaand tabel gespecificeerd:

- Voorlichting en advies
- Kinderdagen en kinderweekenden
- Verzorgen van trainingen
- Onderhouden van een kennisnetwerk van therapeuten

Overzicht van de lasten in het boekjaar 2007.

Lasten	Werkelijk 2007	Begroot 2007	Werkelijk 2006
Voorlichting en advies			
directe kosten	64.092	30.000	35.720
uitvoeringskosten eigen organisatie	22.140	25.000	17.865
inkomsten Info Advieslijn	-758	-1.000	-752
verkoop voorlichtingsmateriaal e.d.	-5.715	-15.000	-7.647
	79.759	39.000	45.186
Kinderweekenden			
directe kosten	45.244	25.000	60.398
uitvoeringskosten eigen organisatie	22.575	22.500	18.283
kostenbijdrage deelnemers	-18.400		-29.825
	49.419	47.500	48.856
Trainingen			
directe kosten	24.469	22.000	21.649
uitvoeringskosten eigen organisatie	21.289	22.500	18.065
kostenbijdrage deelnemers	-30.322	-25.000	-21.623
	15.436	19.500	18.091
Netwerk			
directe kosten	3.965	4.000	3.343
uitvoeringskosten eigen organisatie	10.644	10.000	7.282
kostenbijdrage lezingen	-1.664		-1.514
	12.945	14.000	9.111
Overig			
directe kosten		40.000	14.971
uitvoeringskosten eigen organisatie		2.000	3.591
	0	42.000	18.562
Totaal bestedingen aan doelstellingen	157.559	162.000	139.806
Resultaat boekjaar	-11.953	-7.000	27.439
Totaal	145.606	155.000	167.245

N.B. Dit is een samenvatting van de concept jaarrekening. De definitieve jaarrekening kan daar nog licht vanaf wijken.

In de jaarrekening 2007 is de complete financiële verantwoording opgenomen. Deze jaarrekening kan door geïnteresseerden bij de stichting worden opgevraagd.

V. Plannen voor 2008

Om de doelstellingen te behalen en de doelgroepen te bereiken heeft het bestuur een toekomstplan geschreven. Per jaar wordt vervolgens een plan voor dat jaar en een daaraan gerelateerde begroting gemaakt. Naast de vele reguliere activiteiten ligt voor 2008 de nadruk op het verder professionaliseren van de stichting en het verkrijgen van genoeg financiën om de continuïteit van de stichting te garanderen en de kinderen en jongeren te helpen met de diverse reguliere activiteiten. Dit resulteert in de volgende doelstellingen:

Communicatieplan (inclusief sponsorplan)

In het komend jaar zal een communicatieplan met daarin opgenomen een sponsorplan zorgen voor een meer gestructureerde aanpak en hopelijk voor meer sponsors en daarmee meer financiële armslag.

CBF-keurmerk

Ook het verkrijgen van het CBF-keurmerk zal hopelijk bijdragen aan het binnenhalen van meer fondsen. Hoewel het behalen van het keurmerk in 2008 niet haalbaar is, zullen wel zoveel mogelijk voorbereidende activiteiten worden uitgevoerd (processen beschrijven, huishoudelijk reglement afronden, etc.) en zal alvast zo veel mogelijk volgens de richtlijnen van het keurmerk worden gewerkt.

Comité van aanbeveling

In 2008 willen we ook een Comité van Aanbeveling oprichten. De leden van het comité zijn vooral ambassadeurs van de stichting, 'seniors' ten behoeve van het vergroten van het netwerk van de stichting. Verder kunnen ze (op verzoek van het bestuur of een individueel bestuurslid) als sparringpartner en inspiratiebron dienen. Het comité toetst op hoofdlijnen de beleidsplannen van de stichting en geeft advies.

Scholenproject

Als er genoeg financiële dekking wordt gevonden zal in 2008 een Scholenproject worden gestart. Doel van het scholenproject is de ontwikkeling van een "handreiking" voor rouw- en verliesverwerking met bijbehorende instrumenten en trainingen voor scholen, schoolleiders, leerkrachten en ondersteunend personeel in het basis en voortgezet onderwijs. De handreiking zal worden gekoppeld aan bestaande rouwprotocollen, zodat een gebundeld en overzichtelijk aanbod ontstaat.

VI. Activiteiten en producten in 2007

Om de doelen van de stichting te verwezenlijken worden diverse activiteiten ontplooid door de stichting. Hieronder worden deze één voor één kort toegelicht en wordt verteld wat er op dat gebied in 2007 is gebeurd.

A. Informatie en advieslijn

Bij de informatie- en advieslijn kan iedereen terecht met vragen over rouw bij kinderen en jongeren en voor advies bij de begeleiding van kinderen en jongeren tijdens of na een persoonlijk verlies. Vooral ouders, hulpverleners (o.a. verpleegkundigen, artsen, speltherapeuten, maatschappelijk werkers, vrijwilligers van de terminale thuiszorg) en mensen werkzaam in het onderwijs en de kinderopvang (o.a. leerkrachten, schooldirecteuren, peuterleidsters) maken gebruik van dit zeer laagdrempelige aanbod. De meeste mensen die om advies vragen hebben voor het eerst te maken met een kind dat een overlijden van een dierbare heeft meegemaakt en vaak zijn er in de directe omgeving van het kind/de jongere en de achtergebleven ouder geen lotgenoten. Ook hulpverleners hebben weinig ervaring met rouwverwerking van kinderen en jongeren. Dit geeft onzekerheid bij ouders, leerkrachten en hulpverleners in de omgang met een kind dat een dierbare heeft verloren. Sommige ouders/verzorgers hebben te maken met onbegrip uit de omgeving of er zijn verschillen van inzicht tussen de leerkracht en de ouder over de begeleiding van het kind.

De doelstelling van de informatie- en advieslijn sluit aan bij bovengeschetste situatie:

- Het geven van concrete adviezen en informatie toegespitst op de individuele situatie van het kind zodat escalaties voorkomen kunnen worden. Dit heeft een belangrijke preventieve werking.
- Het emotioneel ondersteunen van de beller.
- Het doorverwijzen naar een aangewezen hulpvorm indien telefonisch advies onvoldoende is.

Werkwijze

In het begin van de informatie- en advieslijn werd deze bemensd door netwerkleden. Vanaf 2006 wordt de informatie- en advieslijn bemensd door vrijwilligers die ingewerkt, getraind en begeleid worden door twee netwerkleden. Op het kantoor is een achtervang aanwezig. De informatie en advieslijn is op dit moment vier dagen per week geopend van 9 tot 11 uur. In de vakantie periodes is dat minder.

Resultaten

In 2007 was de informatie- en advieslijn 175 ochtenden open (2 uur per ochtend). Er belden 286 mensen naar de lijn. Meestal werd er gebeld door een moeder (132 keer), gevolgd door een hulpverlener (86 keer). Er werd 30 keer gebeld door een vader. Overige bellers (38 keer) waren familie, vrienden en leerkrachten. Er werd gebeld vanuit het hele land. Het merendeel van de bellers vraagt om advies en praktische tips. Er werd 88 keer verwezen naar andere partijen.

Het aantal bellers neemt in de loop van de jaren af. Zie de tabel hiernaast. Het grootste deel van deze daling is te verklaren door de beperking van de openingstijden (van gemiddeld 14 uur per week naar gemiddeld 7 uur per week). Verder wordt de website steeds intensiever bezocht en wordt er meer gemaïld. Informatie via Internet en vragen stellen per mail vervangt zeer waarschijnlijk een deel van de telefonische vragen. Toch blijft de informatie- en advieslijn nog steeds nodig voor de meer persoonlijke aandacht en de meer ingewikkelde vragen.

Jaar	Aantal bellers
2004	570
2005	401
2006	300
2007	286

Vrijwilligers

Er waren in het begin van 2007 vijf opgeleide vrijwilligers voor de informatie- en advieslijn (naast de twee begeleidende netwerkleden die als vrijwilliger ook meedraaien). In 2007 zijn er vier extra vrijwilligers opgeleid. Zij hebben vier dagdelen theoretische en praktische training ontvangen. Vervolgens hebben ze twee ochtenden meegelopen. Daarna verzorgden zij de lijn twee ochtenden zelfstandig met na afloop een telefonische nabespreking en feedback van één van de ervaren telefoonmedewerkers.

Om ervoor te zorgen dat de medewerkers van de I&A lijn goed gekwalificeerd blijven hebben zij in 2007 twee maal meegedaan aan intervisie van een dag onder begeleiding van twee netwerkleden. Tijdens deze intervisie konden vragen worden beantwoord, moeilijke zaken besproken en telefoongesprekken geoefend. Tijdens deze bijeenkomsten wordt ook de deskundigheid bevorderd van de deelnemers door een specifiek onderwerp binnen de rouw te behandelen met literatuur, beeldmateriaal en andere lesvormen. In 2007 waren de onderwerpen: rouw vanuit verschillende culturele perspectieven en kinderen van terminaal zieke ouders. Verder werd er besproken hoe om te gaan met psychiatrisch zieke bellers die eigenlijk niet bellen om adviezen over rouw.

B. Kinderweekenden/ - dagen

De stichting organiseert jaarlijks een aantal kinderweekenden. De weekenden zijn voor kinderen van 6 tot 18 jaar die een verlies in het gezin of de nabije omgeving hebben meegemaakt en hier graag met lotgenoten over willen praten. Hier kunnen de kinderen en jongeren elkaar in groepjes van 4-7 leeftijdgenoten onder deskundige begeleiding ontmoeten. Naast het delen van het verlies met lotgenoten is het goed om te ervaren dat niet alleen zij, maar ook andere jongeren een verlies hebben meegemaakt. Naast praten wordt er veel gewerkt met creatieve middelen. Dit sluit aan bij de manier waarop de kinderen en jongeren zich uiten. Er is ook ruimte in het programma voor ontspanning.

Met de allerkleinsten (vanaf $\pm$ 6 jaar) wordt er veel getekend, verhalen verteld, geknutseld en een beetje gepraat. Willen de kleintjes praten dan is hier (veel) ruimte voor. Alles wat tijdens het weekend wordt gemaakt komt in een map die de kinderen mee naar huis kunnen nemen en thuis nog eens in kunnen kijken of in kunnen werken. Naarmate de kinderen ouder zijn (vanaf $\pm$ 8 jaar), staat het praten centraler.

Parallel aan het kinderweekend kunnen ouders en verzorgers meedoen aan een ouderprogramma op zondag. Het ouderprogramma accentueert de ouderrol in verliessituaties. Ouders en verzorgers krijgen informatie over kinderen en rouw, maken kennis met enkele werkvormen uit het kinderprogramma en tot slot is er ruimte voor specifieke vragen rondom de opvoeding. Dit ouderprogramma vindt plaats op een andere locatie dan waar de kinderen verblijven.

Een half jaar na het weekend kunnen alle betrokkenen elkaar ontmoeten op de terugkomst. Ook hier kunnen weer ervaringen en emoties worden uitgewisseld.

Kinderdagen

Sinds enige tijd organiseert de stichting ook kinderdagen. Deze zijn qua opzet vergelijkbaar met de weekenden, hoewel het programma natuurlijk wat meer gecomprimeerd is. De dagen zijn meestal voor een beperktere doelgroep: voor kinderen (6 t/m 12 jaar) of voor jongeren (12 t/m 18 jaar).

Parallel aan het programma voor de kinderen en jongeren vindt een ouderprogramma plaats. Centraal in het ouderprogramma staat de rol als opvoeder in verliessituaties. Er wordt informatie gegeven over rouw bij kinderen en jongeren en de ouders krijgen de gelegenheid hier vragen over te stellen. Naast het uitwisselen van informatie en ervaringen is er ook ruimte voor een creatieve opdracht, gericht op communicatie binnen het gezin.

Vrijwilligers

De weekenden en dagen worden begeleid door opgeleide vrijwilligers en gecoördineerd door netwerkliden met een ruime ervaring in het professioneel werken met kinderen in rouw.

Begin 2007 waren er 40 vrijwilligers opgeleid voor begeleider van een kinderweekend. In 2007 zijn daar acht bijgekomen. Om gekwalificeerd te zijn voor het begeleiden van een kinderweekend moet een vrijwilliger een regenboogtraining gevolgd hebben en een kinderweekend training. Tijdens een kinderweekend training wordt in één dag het hele programma van een kinderweekend doorgelopen. Na afloop van de kinderweekend training krijgen de deelnemers een bindend advies of ze geschikt zijn om mee te werken aan een kinderweekend en zo ja voor welk werkgebied.

Resultaten

Het aantal kinderweekenden dat per jaar wordt georganiseerd ligt altijd zo rond de 3.

	2004	2005	2006	2007
Kinderweekenden	3	3	4	3

In 2007 zijn drie kinderweekenden georganiseerd waar telkens 28 - 30 kinderen mee gingen. De verantwoordelijkheid van het weekend ligt in handen van een netwerklid als pedagogisch verantwoordelijke en een netwerklid als ouderverantwoordelijke, een vrijwilliger is recreatief verantwoordelijke. Verder werken er 15 - 20 vrijwilligers mee per weekend. Ook waren telkens 3 artsen een dagdeel aanwezig voor het beantwoorden van medische vragen.

Er zijn in 2007 drie kinderdagen georganiseerd waar telkens 18 - 20 kinderen mee gingen. De begeleiding op de dag bestond uit een netwerklid (de pedagogisch verantwoordelijke) en 12 - 15 vrijwilligers.

In 2007 gingen in totaal 155 kinderen mee met een kinderweekend of een kinderdag. Op de wachtlijst staan nog 150 kinderen.

Voor de kinderweekenden is in de loop der jaren een draaiboek ontwikkeld met zorgvuldig op elkaar afgestemde activiteiten die, afwisselend gericht op ontspanning en rouwverwerking, één geheel vormen. Jaarlijks wordt door de netwerkleden kritisch nagegaan of er een update/aanpassing nodig is aan nieuwe ontwikkelingen op het gebied van rouwverwerking. Desondanks kan het een keer gebeuren dat kinderen door deelname aan een weekend uit balans raken. In dat geval biedt de stichting individuele nabegeleiding.

De kinderweekenden en -dagen worden over het algemeen heel positief beoordeeld door ouders en kinderen. De kinderen vinden met name de kaarsceremonie indrukwekkend en het werken in kleine groepjes heel fijn. De ouders melden nog wel eens dat ze het ouderprogramma wat aan de korte kant vinden omdat ze eigenlijk ook tijd zouden willen hebben voor hun eigen verhaal. Een begrijpelijke wens, maar de nadruk van onze activiteiten ligt nu eenmaal bij de kinderen en jongeren.

C. Externe trainingen

De stichting organiseert twee soorten trainingen die hoewel ook bedoeld voor de eigen vrijwilligers toch met name voor externe belangstellenden bedoeld zijn:

- De regenboogtraining;
- De slingertouwtraining.

Deze trainingen zijn door de stichting zelf ontwikkeld. Daarnaast organiseert de stichting nog trainingen die specifiek gericht zijn op één van de activiteiten. Deze worden daar verder toegelicht.

Slingertouwtraining

Basistraining op het gebied van rouw- en stervensbegeleiding met kinderen. Hoe kan men aansluiten bij de behoeften van kinderen die zich in een situatie bevinden waarin een gezinslid komt te overlijden. In deze training leert de cursist welke nieuwe taken er voor het gezin kunnen ontstaan. Men krijgt inzicht in hoe belangrijk het is om in de veranderende situatie een passende structuur te vinden en aan te bieden die de eigen kwaliteiten van ieder gezinslid respecteert en gebruikt. Er worden concrete handvatten aangereikt om kinderen op een eigen manier te betrekken in het proces rondom sterven. Eigen verlieservaringen komen ook aan de orde.

Regenboogtraining

Basistraining op het gebied van rouw- en stervensbegeleiding met kinderen. Hoe kan men kinderen helpen die rouwen om het verlies van een geliefd persoon. De training geeft inzicht in de wijze waarop kinderen met verlies en rouw omgaan. Welke aandachtspunten zijn er gedurende een rouwproces. Tevens krijgt de cursist concrete werkvormen en technieken aangereikt waarmee men kinderen kan helpen uitdrukking te geven aan hun gevoelens. Men leert ook hoe belangrijk het is dat men daarin een eigen manier vindt. Er zal ook aandacht besteed worden aan eigen verlieservaringen.

Netwerkleden

Het zijn beide tweedaagse trainingen die telkens gegeven worden door twee netwerkleden. Nieuwe netwerkleden doen eerst ervaring op als trainee voordat ze zelf deze trainingen gaan geven.

Resultaten

Enkele jaren werden de regenboog- en slingertouwtraining beide 2 keer gegeven. Vanaf 2006 wordt de regenboogtraining 4 keer gegeven.

Training	2004	2005	2006	2007
Regenboogtraining	2	2	4	4
Slingertouwtraining	2	2	2	2

De regenboogtraining is dus in 2007 in het totaal 4 keer gegeven. De slingertouwtraining twee keer. In het totaal hebben zo 84 deelnemers een basisopleiding gekregen in omgang met kinderen met rouw.

<i>Training</i>	<i>Aantal in 2007</i>	<i>Deelnemers</i>	<i>Totaal opgeleid</i>	<i>Waarvan voor de stichting</i>
Regenboog	4	15	60	8
Slingertouw	2	12	24	1
Totaal			84	9

Achtergrond van de deelnemers

De deelnemers zijn mensen die vanuit hun beroep te maken krijgen met kinderen en jongeren met rouw. Zo komen er leerkrachten, therapeuten, orthopedagogen, rouwbegeleiders, verpleegkundigen en maatschappelijk werkers (m/v).

Evaluaties

Elke training wordt na afloop geëvalueerd. De evaluaties waren in 2007 bijna zonder uitzondering positief. Bij elke training werd door één of twee deelnemers aangegeven dat ze iets meer aandacht aan theorie of aan het werken met kinderen hadden willen besteden. De overige deelnemers gaven aan dat de training aan hun verwachtingen had voldaan ("ja", "ja meer dan dat", "boven verwachting", "overtroffen", ...).

D. Lezingen, voorlichting en stands

De stichting heeft zich ook tot doel gesteld de deskundigheid met betrekking tot het thema kinderen, jongeren en de dood te vergroten. Ook is het van belang dat kinderen, ouders, hulpverleners en/of leerkrachten in voorkomende situaties de weg naar de stichting weten te vinden. Daarom geeft de stichting diverse lezingen en bezoekt het informatiemarkten met een kleurige stand met boeken, foto's en materialen. Het verzorgen van lezingen en het geven van voorlichting vindt plaats op scholen, ziekenhuizen, uitvaartbeurzen en uitvaartcentra.

Lezingen

De lezingen worden gegeven door netwerkleden of door vrijwilligers die daarvoor gekwalificeerd zijn. Er zijn in 2007 tien lezingen gehouden:

1. Utrecht, voor DOENJA-dienstverlening, thema 'kind en rouw'
2. Bergschenhoek, basisschool waar meisje van 9 jaar met botkanker uitbehandeld is en waar de school een avond wil organiseren onder leiding van een deskundige, om de ouders van de kinderen uit de klas van dit meisje te informeren en alle vragen daaromtrent te beantwoorden.
3. Ede, symposium voor jeugdverpleegkundigen, waarbij een workshop gegeven is over rouwverwerking bij kinderen en jongeren.
4. Diemen, twee klinische lessen voor gezinsvoogden, pleegzorgwerkers, jeugdreclasserders, etc. die met licht-verstandelijk gehandicapte kinderen omgaan. Zij werken bij de William Schrikker-Groep, een landelijke organisatie voor jeugdbescherming/jeugdreclassering en pleegzorg.
5. Borculo, waar op een peuterspeelzaal de man van een collega onverwacht is omgekomen bij een auto-ongeluk. Voor het team van leidsters is er een avond gehouden.
6. Beetsterzwaag, een deskundigheidsbevordering bij leidsters over "peuters en rouw".
7. Kampen, waar op een basisschool in groep 8 een leerling is overleden.
8. Amsterdam, een lezing over rouw en verdriet bij kinderen op een ouderavond voor de Buitenschoolse opvang.
9. Amsterdam, een presentatie over 'rouw bij kinderen' voor ongeveer 50 mensen op een themamiddag van Spirit, een organisatie voor jeugdhulpverlening
10. Ede/Bennekom, het leiden van een ouderavond op een basisschool waar een leerkracht door zelfdoding om het leven is gekomen, moeder van 3 kinderen, waarvan 2 kinderen ook leerling op deze school zijn.

Voorlichting en stands

De stands worden bemand door vrijwilligers. Zij geven algemene informatie over het werk van de stichting en rouw bij kinderen. In 2007 zijn er negen keer stands bemand in:

1. Enschede, voor een uitvaartonderneming
2. Roermond, voor de EKR-stichting
3. Den Haag, voor netwerk Palliatieve Terminale Zorgverlening
4. Alkmaar, voor Uitvaartbeurs
5. Apeldoorn, voor Monuta-stichting
6. Almere, voor Flevo-uitvaartfaciliteiten
7. Doetinchem, voor uitvaartonderneming
8. Zoetermeer, voor Henk van Reeuwijk, manifestatie in het stadstheater
9. Breda, voor uitvaartvereniging

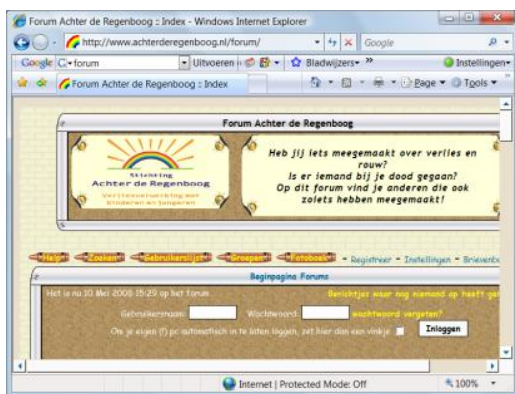
Er zijn 23 vrijwilligers die aangegeven hebben dit af en toe te willen doen.

E. Website, forum en herinneringen

Al vele jaren heeft de stichting een website met daaraan gekoppeld een forum. We merken dat deze steeds meer bezocht worden.

Website

Via de website kan men informatie raadplegen en diverse brochures aanvragen bij de stichting. Er is een ingang voor kinderen en jongeren van verschillende leeftijden, voor ouders/verzorgers, voor donateurs en voor vrijwilligers.

Forum

Het forum bevat de mogelijkheid voor kinderen en jongeren om contact met elkaar te leggen. In de afgelopen jaren blijkt dit een middel te zijn wat als zeer laagdrempelig en prettig wordt ervaren. Men kan hier terecht voor allerlei vragen en opmerkingen. Men vindt steun bij elkaar en men profiteert van de verschillende adviezen.

Herinneringen

'Herinneringen' is een interactieve website, waar kinderen met behulp van foto's, tekst en geluid een beeldmonument kunnen bouwen voor een dierbare die is doodgegaan. In hun eigen, vertrouwde omgeving kunnen ze met behulp van de computer zelf dit monument maken en kijken naar beelden en luisteren naar verhalen van andere kinderen. Het helpt hen dit groot verlies beter te verwerken.

Herinneringen is ontwikkeld door de Stichting Jongens van de Wit. Het is eind 2006 gelanceerd tijdens een VPRO TV programma, met als gevolg veel publiciteit in de media en enorme bezoekersaantallen. De laatste tijd is er weinig publiciteit geweest en worden er dus veel minder monumentjes gemaakt. Het zal in de toekomst weer meer onder de aandacht worden gebracht.

Netwerkleiden

Om de forumbezoekers steun en veiligheid te bieden bewaken twee netwerkleiden het forum. Daar waar nodig interveniëren zij. Verder stellen zij daar waar nodig zaken bij.

Resultaten

De website en het forum worden in toenemende mate bezocht zoals uit onderstaand overzicht blijkt (zowel het aantal bezoeken als het aantal unieke bezoekers neemt toe).

Jaar	2004	2005	2006	2007
Website totaal				
aantal hits	4.938.949	9.975.192	10.761.335	9.761.131
aantal bezoekers	68.555	118.751	123.744	140.307
aantal unieke bezoekers	-	-	83.845	95.933
Onderdelen van de website (aantal bezoekers)				
kinderwerelden	25.962	33.025	32.613	29.497
ouders/verzorgers	13.353	19.184	19.141	18.568
docenten	8.602	11.647	10.865	9.680
hulpverleners	8.931	12.401	12.574	11.452
vrijwilligers	5.428	7.059	7.501	6.344
donatie pagina	2.030	2.773	6.109	6.858
fotoboek	3.052	-	-	3.743
Forum				
aantal bezoeken	38.312	78.542	-	69.220
aantal nieuwe leden	526	924	971	1.061
aantal nieuwe berichten	2.452	9.336	11.426	10.019
Herinnerdingen				
aantal hits			-	+/- 500.000
aantal unieke bezoekers			-	+/- 20.000

F. Brochures en boeken

De stichting biedt diverse boeken en brochures aan. Soms zelf samengesteld, soms alleen vertaald, soms alleen uitgegeven, of soms alleen gedistribueerd. Hieronder een kort overzicht van 2007.

Brochures:

- Je vader of moeder is doodgegaan (+/- 100 stuks verkocht in 2007)
- Rouw en persoonlijk verlies (+/- 100 stuks verkocht in 2007)
- Een bijzonder iemand is gestorven (+/- 75 stuks verkocht in 2007)

Dit zijn allen brochures die vertaald en uitgegeven zijn door de stichting. Oorspronkelijk samengesteld en gepubliceerd door: The Department of Social Work, St Christopher's Hospice, London.

Boeken uitgegeven in eigen beheer:

- Een groot verlies – Annelies van Lonkhuyzen (+/- 150 stuks verkocht in 2007)

Overige boeken:

- Ik krijg tranen in mijn ogen – Ineke van Essen (+/- 50 stuks verkocht in 2007)
- Achter de Regenboog – Jédidjah Formenoy (+/- 10 stuks verkocht in 2007)
- Onze toekomst voorbij - Marjo van Schaik (nieuw in 2007 +/- 400 stuks verkocht)

Overig:

- Literatuurlijst dood en rouw (+/- 150 stuks verkocht in 2007) - samengesteld door de stichting.

G. Wetenschappelijk onderzoek en methodiekontwikkeling

In 2006 is contact gelegd met de Universiteit Utrecht. In 2007 is dit contact gecontinueerd. Studenten Pedagogiek deden onderzoek bij de kinderen die naar het kinderweekend gingen en bereid waren aan wetenschappelijk onderzoek mee te werken. Voor en na het kinderweekend werden metingen gedaan middels vragenlijsten. De metingen waren gericht op de effecten van een kinderweekend, maar ook gericht op het ontwikkelen van een vragenlijst voor kinderen in rouw als meetinstrument.

In 2007 kwam daar ook onderzoek naar de verschillende soorten rouwreacties bij kinderen bij. De studenten kregen intern bij de Universiteit een opleiding hoe om te gaan met kinderen en jongeren in rouw. Een inhoudelijk deskundige van de stichting werd daarbij uitgenodigd om de manier van werken binnen de stichting toe te lichten.

Er werd in 2007 door de Universiteit van Utrecht ook gestart met een promotie onderzoek ter ontwikkeling van een rouwprotocol voor kinderen waarvoor medewerking en deskundigheid van Stichting Achter de Regenboog werd gevraagd.

H. Netwerk

De stichting vindt het belangrijk dat er een netwerk is van deskundige therapeuten die qua visie en werkwijze aansluiten bij de missie en doelstellingen van de stichting. De stichting draagt daarom bij aan het ontwikkelen en onderhouden van dit netwerk zodat:

- De therapeuten ieder in hun praktijk de inzichten kunnen toepassen;
- De therapeuten hun inzichten kunnen inzetten bij de activiteiten van de stichting (zie hoofdstuk *Organisatie opbouw*).

I. Overige activiteiten

Schaatsevenement

De jeugd uit de Amsterdamse Pijp schaatste woensdagmiddag 14 maart vanaf 12.00 uur op de Jaap Edenbaan voor leeftijdsgenootjes die een dierbare verloren hebben. Zestig pupillen van de Amsterdamse welzijnsorganisatie Combiwel draaiden samen met honderden basisscholieren en individuele stadgenootjes rondjes op uitnodiging van Stichting Achter de Regenboog. De kinderen hebben zich zelf laten sponsoren door familie, vrienden en kennissen. Daarnaast ondersteunden bedrijven het evenement door 1 euro ter beschikking te stellen voor elk gereden rondje.

Het kinderschaatsevenement is een variant op de in 2005 gehouden Achter de Regenboogloop in het Vondelpark.

Nazomerfair

De tuindersvereniging Nigella heeft zaterdag 1 september in Winsum een nazomerfair georganiseerd in het kader van haar 20-jarig bestaan. De opbrengst was bestemd voor Steunpunt Achter de Regenboog Groningen. De markt was sfeervol ingericht en werd druk bezocht. Er werden artikelen verkocht van, voor en uit eigen tuin. Er waren ook mensen van het Steunpunt zelf aanwezig met een stand en kinderen konden er zelf buttons ontwerpen. Verder waren er spiegeltjes te koop met aan de voorzijde de chinese spreuk: "Je kunt niet tegengaan dat de vogels van verdriet overvliegen, maar je kunt wel voorkomen dat ze nesten in je haren maken." Aan het eind van de middag kon een tevreden en trotse groep tuinliefhebbers een bedrag van maar liefst 1200 euro overhandigen aan het Steunpunt.

Provinciale vrijwilligersprijs

Het Steunpunt Achter de Regenboog Groningen heeft de provinciale Vrijwilligersprijs 2007 gewonnen in de categorie "goed voorbeeld van samenwerking tussen vrijwilligerswerk en onderwijs". De prijs, een cheque van 3000 euro en een oorkonde, werd woensdag 7 november uitgereikt door gedeputeerde Ineke Mulder tijdens de tweede editie van de Groningse Beursvloer in Martiniplaza in Groningen.

Bij dit evenement ontmoeten bedrijven en maatschappelijke organisaties elkaar om in een informele sfeer te onderhandelen over vraag en aanbod. Op deze manier kunnen matches gemaakt worden die voor beide partijen winst opleveren. Ook het Steunpunt Groningen heeft op deze beursvloer succesvol 'zaken' gedaan, er zijn vijf officiële matches gemaakt en daarnaast zijn nieuwe contacten gelegd met bedrijven in de provincie.

De vrijwilligers van het Steunpunt Groningen waren blij verrast door het winnen van de prijs. Sommigen van hen waren al aanwezig voor de beursvloer, anderen waren onder het mom van een borrel naar de beursvloer gelokt. Naast de cheque en de oorkonde kregen alle vrijwilligers een schoudertas met opdruk van een foto. Hierop staan de plankfiguren die tijdens de opening van het Steunpunt vorig jaar geschilderd zijn om het Steunpunt een gezicht te geven. Inmiddels zijn alle planken verkocht ten behoeve van het Steunpunt. Het plankenproject wordt nog voortgezet: volgend jaar worden op de kunstveiling van de provincie vijf nieuwe planken geveild.

Benefietconcert

Op 17 november organiseerde Zonta Groningen '91 een uniek benefiet pianoconcert in het sfeervolle muziekmuseum Vosbergen te Eelde. Dit bijzondere concert werd gegeven door de Nederlandse pianist Kimball Huigens. De opbrengst van de avond kwam ten goede aan het Steunpunt AdR Groningen.

Bijlage I: Bestaansrecht

Ieder jaar hebben meer dan 6200 kinderen te maken met het verlies van een van hun ouders of een broertje/zusje (gegevens Centraal Bureau voor de Statistiek, 2007). Voor een groot deel van de kinderen is de opvang door de directe omgeving voldoende, ongeveer een kwart heeft meer steun nodig. Bij kinderen die een ouder verliezen is dit percentage hoger.

Begeleiding bij verliesverwerking van kinderen en jongeren is in Nederland flink in ontwikkeling. Toch zijn landelijke ontwikkeling van kennis, begeleidingsmethodieken, voorlichtingsmateriaal, het organiseren van groepsactiviteiten voor kinderen en zondig verwijzen naar gespecialiseerde hulpverleners nog steeds essentieel om de kwaliteit van deze begeleiding te waarborgen.

De meerwaarde van Stichting Achter de Regenboog in vergelijking met onderwijs-, hulpverleningsinstanties en individuele hulpverleners ligt in haar mogelijkheid om:

- groepsactiviteiten voor kinderen aan te bieden;
- laagdrempelig deskundig advies en informatie te verstrekken;
- via trainingen, onderzoek en voorlichting de deskundigheid over begeleiding van kinderen met rouw te verhogen en verder te ontwikkelen.

Omdat hier op een andere wijze nog niet in wordt voorzien, baseert de stichting haar bestaansrecht op het realiseren van bovenstaande doelen. Ondersteuning aan kinderen die dit behoeven is essentieel omdat:

- kinderen die geen of onvoldoende steun bij hun rouwproces ondervinden, emotionele, gedrags- en/of lichamelijke klachten kunnen krijgen. Soms openbaren deze klachten zich pas op latere leeftijd (zie de ervaringen van stichting Verlaat Verdriet);
- een deel van de kinderen van wie een van de ouders is overleden steun van anderen nodig hebben, omdat de achtergebleven ouder zelf in een rouwproces verwickeld is en daardoor niet altijd in staat is tot het geven van adequate steun aan het kind;
- het een veel voorkomende reactie van de omgeving is om kinderen die een sterfgeval meemaken weg te houden of te ontzien ("beschermen"). Door deze bescherming kan een onnodig gevoel van isolement of eenzaamheid optreden;
- kinderen vaak alleen staan in hun verlieservaring. Het bij elkaar brengen van lotgenoten geeft herkenning en verbondenheid en heeft een positieve invloed op het rouwproces.